

Yksityisoikeus ja oikeudenhoito
Kansainvälinen oikeusapu
Juhani Korhonen

MUISTIO

26.5.2021

EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNNALLE

Asia: HE 1/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Puolan Kansantasavallan kanssa oikeussuojasta ja oikeusavusta siviili-, perhe- ja rikosasioissa tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain kumoamisesta

Suomen ja Puolan välillä on voimassa Helsingissä 27.5.1980 tehty sopimus oikeussuojasta ja oikeusavusta siviili-, perhe- ja rikosasioissa. Sopimuspuolet sitoutuvat antamaan toisilleen oikeusapua rikosasioissa muun muassa toimittamalla asiakirjoja tiedoksi, kuulemalla todistajia, asiantuntijoita, asianosaisia ja muita henkilöitä ja luovuttamalla todisteita. Siviili- ja perheasioissa oikeusapu kattaa muun ohella sopimuspuolten kansalaisten avioeroa, asumuseroa tai avioliiton peruuntumista koskevien sopimuspuolen alueella annettujen lainvoimaisten päätösten tunnustamisen.

Puola irtisanoi sopimuksen 11.7.2019. Sopimuksen voimassaolo päättyy sopimusmääräysten mukaisesti 16.10.2021. Syynä irtisanomiselle oli Suomessa 1.3.2017 voimaan tullut laki avioliittolain muuttamisesta, joka mahdollistaa avioliiton kahden samaa sukupuolta olevan henkilön välillä.

Sopimuksen irtisanomisella ei ole vaikutusta Suomen ja Puolan väliseen rikos- ja siviilioikeudelliseen yhteistyöhön. Euroopan unionin rikos- ja siviilioikeudelliset instrumentit kattavat kaikki sopimuksen alat. Tämä asiantila todettiin Suomen ja Puolan oikeusministeriöiden edustajien välisessä tapaamisessa kesällä 2019.